

Dvojezičnost u ranoj i predškolskoj dobi

U današnjem svijetu sve je više obitelji gdje svaki roditelj uz materinji, govori i drugi jezik.
Koji je onda jezik materinji?

Sam naziv bi mogao upućivati na odgovor da je to jezik kojim govori majka, ali zapravo je to jezik osobe koja je u stalnoj komunikaciji s djetetom. Materinjom jezikom, također se smatra jezik koji dijete prvi nauči govoriti i kojeg najbolje zna. Ako dijete odrasta u obitelji gdje su roditelji govornici dvaju različitih jezika, tada i ono može imati dva materinja jezika uz uvjet da oba roditelja podjednako komuniciraju s njim, svatko na svom jeziku.

Djeca istovremeno usvajaju dva jezika, često imaju faze u kojima miješaju jezike. Nije rijetko da u jednoj rečenici koriste oba jezika. Razlog tome je što su određenu riječ usvojili u jednom jeziku, ali ne i u drugom. Također se događa da jedan jezik koriste u vrtiću, a drugi u obitelji, kao i da jedan jezik bolje razumiju dok se na drugom lakše izražavaju i govore.

Uloga dječjeg vrtića u dječjoj dvojezičnosti

Dječji vrtić je mjesto u kojem dijete rane i predškolske dobi, uz obitelj, provodi veliku količinu vremena. Stoga dječji vrtić uvelike može utjecati na razvoj dječje dvojezičnosti.

Prvi korak pri osmišljavanju poticajnog okruženja za dvojezično dijete je upoznavanje sa djetetom i njegovom obitelji. Prije nego što dijete uđe u odgojno-obrazovnu skupinu, odgojitelj treba upoznati njegove karakteristike, kojim jezikom ili jezicima se koristi dijete, kojima roditelji i na kojoj razini. Djeca u dječjem vrtiću uče kroz igru. U razvoju rane dvojezičnosti, uloga vrtića i odgojitelja je motivirati djecu na usvajanje jezika kroz razne jezične igre, rime i pjesme praćene pokretom. Djeca u dječjem vrtiću jezike usvajaju i razvijaju kroz interakciju s vršnjacima i odraslima, primarno s odgojiteljem. Oni imaju urođenu potrebu za imitacijom okoline, zbog čega odgojitelj djetetu treba pružati uzor i ispravan govorni model. Također, iznimno je važno da odgojitelj surađuje s roditeljima. Roditelji su primarni skrbnici djeteta, provode najviše vremena s njim, najbolje ga poznaju te znaju što funkcionira kod odgoja njihovog djeteta, stoga su oni najbolji saveznici u procesu odgoja i obrazovanja unutar predškolske ustanove. Vrlo je bitno da i odgojitelj i roditelji oslušuju što im dijete govori, što ono želi, te da poštuju želje i potrebe djeteta kad se radi o odgojno-obrazovnom procesu kako bi on bio što uspješniji (Silić, 2007).

U nastavku slijedi nekoliko primjera suradnje odgojitelja s roditeljima i OŠ Bistra, Bistra i odgojno-obrazovne skupine „Pandice“ :

Najprije smo se koristili osmijehom i zagrljajem. Nastojali smo da se djeca osjećaju prihvaćeno, te da izgradimo povjerenje. U suradnji sa roditeljima, izradili smo kartice za sporazumijevanje. Kartice s motivima pomogle su nam u razvoju komunikacije s obzirom na činjenicu da je dijete slabije razumjelo hrvatski jezik i komuniciralo je isključivo na njemačkom jeziku. Također, od velike pomoći bila nam je i moderna tehnologija odnosno *Google prevoditelj*.

Također, uz pomoć roditelja, izradili su se plakati s djeci bitnim stvarima: najdraža mjesta, igračke, hrana, prijatelji. Plakati su izrađeni kao dobar primjer uvažavanja kulturoloških razlika. Pomogli su u ovladavanju jezičnih kompetencija te ostvarivanju odnosa sa vršnjacima:

Jezične igre, stolne predstave, slikovnice kao poticaj dječjem govornom razvoju:

U suradnji sa OŠ Bistra tj. profesoricom njemačkog jezika *Danielom Vdović Kamenčić* i učenicima šestih razreda, slavili smo različitost kulture, običaja i jezika izvedbom predstave kratkog formata na njemačkom jeziku i radionicom izrade kolača, paralelno govoreći njemačkim i hrvatskim jezikom.

Predstavi se pridružila i majka dječaka iz naše odgojno-obrazovne skupine (*materinji jezik joj je njemački*).

Nakon provedenih aktivnosti dobile smo smjernice kojima ćemo se voditi u daljnjem radu. Izazovi će nam poslužiti kao polazište za osmišljavanje novih aktivnosti kako bismo odgovorili na individualne potrebe djece.

Tekst pripremile odgojiteljice odgojno-obrazovne skupine *Pandice*:
Sunčica Ledinski i Andrea Špoljarić